

Прокуратура України

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

вул. Різницька 13/15, Київ-11, 01011

факс: 280-26-03

ПОСТАНОВА

про закриття кримінального провадження щодо підозрюваного

м. Київ

23 березня 2016 року

Прокурор відділу процесуального керівництва у кримінальних провадженнях управління з питань представництва інтересів громадянина або держави в суді, протидії злочинності та корупції на тимчасово окупованій території півострова Крим Генеральної прокуратури України Красножон Є.О., розглянувши матеріали досудового розслідування № 4201400000001194,-

ВСТАНОВИВ:

Слідчим відділом управління з питань представництва інтересів громадянина або держави в суді, протидії злочинності та корупції на тимчасово окупованій території півострова Крим Генеральної прокуратури України проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні № 4201400000001194 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 364, ч. 3 ст. 332, ч. 2 ст. 332-1 КК України, за фактом зловживання службовим становищем службовими особами ДП «МТП «Усть-Дунайськ», за фактом незаконного переправлення осіб через державний кордон України, за фактом порушення суднами порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України (закриті порти АР Крим) та виїзду з неї з метою заподіяння шкоди інтересам держави, а також за підозрою Крайнікова А.Г. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 332-1 КК України.

У кримінальному провадженні 25.09.2015 Крайнікову А.Г. повідомлено про те, що він підозрюється у вчиненні умисного кримінального правопорушення у сфері недоторканності державних кордонів, передбаченого ч. 2 ст. 332¹ КК України, а саме: порушенні порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України з метою заподіяння шкоди інтересам держави, вчиненому службовою особою з використанням службового становища, за наступних обставин.

Відповідно до вимог ч. 2 ст. 19, ст. 68 Конституції України органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Статтями 5, 72, 73 Конституції України передбачено, що Україна є республікою. Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами. Питання про зміну території України вирішується виключно всеукраїнським референдумом, який призначається Верховною Радою України або Президентом України відповідно до їх повноважень, встановлених Конституцією України.

Згідно з вимогами ст.ст. 1, 3 Закону України «Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим» Верховна Рада Автономної Республіки Крим є представницьким органом Автономної Республіки Крим, який здійснює свої повноваження на підставі Конституції України і законів України, Конституції Автономної Республіки Крим і нормативно-правових актів Автономної Республіки Крим з метою сприяння реалізації прав та інтересів населення автономії та вирішенню питань життєдіяльності регіону. Діяльність Верховної Ради Автономної Республіки Крим визначається Конституцією України, цим Законом, Конституцією Автономної Республіки Крим, регламентом Верховної Ради Автономної Республіки Крим, іншими нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим в межах її повноважень.

У порушення ч. 3 ст. 2, ст. 73, п. 2 ч. 1 ст. 85, ст. 132 Конституції України, п. 2 ч. 3 ст. 3, ст.ст. 6, 18, 27 Закону України «Про всеукраїнський референдум», депутатами Верховної Ради АР Крим за сприяння екстремістськи налаштованих озброєних осіб, котрі захопили будівлю Верховної Ради АР Крим, 06.03.2014 прийнято незаконну постанову № 1702-6/14 «Про проведення загальнокримського референдуму» з визначенням 16.03.2014 датою такого волевиявлення, на яке одним з питань виносилося, зокрема, питання про входження АР Крим до складу Російської Федерації на правах суб'єкта.

Відповідно до зазначеної незаконно винесеної постанови 16.03.2014 проведено незаконний референдум, результатом якого стала тимчасова окупація території АР Крим і м. Севастополя, а також їх входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта федерації.

У приміщенні Верховної Ради АР Крим за адресою: м. Сімферополь, вул. Карла Маркса, 18, 17.03.2014 депутатами Верховної Ради АР Крим прийнято постанову № 1745-6/14 «Про незалежність Криму», згідно з якою на підставі «Декларації про незалежність Республіки Крим», прийнятої на позачерговому пленарному засіданні Верховної Ради АР Крим 11.03.2014 та позачерговому пленарному засіданні Севастопольської міської ради 11.03.2014, створено нелегітимне державне утворення «Республіка Крим».

У подальшому Верховною Радою АР Крим ухвалено постанову від 17.03.2014 № 1748-6/14 «Про правонаступництво Республіки Крим», у пункті 1 якої вказано, що з моменту проголошення Республіки Крим як незалежної суверенної держави вищим органом влади Республіки Крим є Державна Рада Республіки Крим.

Між Російською Федерацією та представниками нелегітимного державного утворення «Республіка Крим» 18.03.2014 підписано договір про

входження території АР Крим та м. Севастополя до складу Російської Федерації.

Відповідно до постанови нелегітимно утвореної Державної Ради Республіки Крим від 17.03.2014 № 1757-6/14 незаконно націоналізовані цілісні майнові комплекси підприємств сфери управління Міністерства інфраструктури України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, а також майно Державного підприємства «Адміністрація морських портів України», розташовані на території АР Крим та м. Севастополя.

Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй, країнами-членами якої зокрема є Україна та Російська Федерація, переважною більшістю голосів проголосувала за прийняття Резолюції від 27.03.2014 №A/RES/68/262, якою відзначила, що референдум, проведений в АР Крим і м. Севастополі 16.03.2014, не був санкціонованим Україною, підтвердила свою прихильність суверенітету, політичній незалежності, єдності і територіальній цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах; закликала всі держави відмовитися і утримуватися від дій, спрямованих на часткове або повне порушення національної єдності і територіальної цілісності України, в тому числі будь-яких спроб змінити кордони України за допомогою загрози силою або її застосування або інших незаконних засобів; підкреслила, що референдум, проведений в АР Крим та м. Севастополі 16.03.2014, не маючи законної сили, не може бути основою для будь-якої зміни статусу АР Крим або м. Севастополя; закликала всі держави, міжнародні організації та спеціалізовані установи не визнавати будь-які зміни статусу АР Крим та м. Севастополя на основі вищезгаданого референдуму і утримуватися від будь-яких дій або кроків, які можна було б витлумачити як визнання будь-якого такого зміненого статусу.

Відповідно до п.п. 3-5 ст. 94 Конвенції ООН з морського права 1982 року, підписаної зокрема і державами Україна та Російська Федерація, кожна держава стосовно суден, що ходять під її прапором, вживає необхідних заходів для забезпечення безпеки в морі, щоб капітан, офіцери і, в необхідній мірі, екіпаж були повністю ознайомлені з міжнародними правилами що застосовуються з питань охорони людського життя на морі, попередження зіткнення, запобігання, скорочення і збереження під контролем забруднення морського середовища і підтримки зв'язку по радіо і були зобов'язані дотримуватися таких правил. Приймаючи заходи, передбачені в пунктах 3 і 4, кожна держава зобов'язана дотримуватися загальноприйнятих міжнародних правил, процедур, практики і робити всі необхідні кроки для забезпечення їх дотримання.

Преамбулою Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII визначено, що перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу,

співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією 1997 року та іншим міжнародно-правовим актам, є окупацією частини території суверенної держави Україна та міжнародним протиправним діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом. Згідно зі статтею 1 цього ж Закону, тимчасово окупована територія України є невід'ємною частиною території України, на яку поширюється дія Конституції та законів України.

З огляду на викладене, у зв'язку з неможливістю здійснення у морських портах, розташованих на тимчасово окупованій території АР Крим та міста Севастополя, обслуговування суден і пасажирів, проведення вантажних, транспортних, експедиційних робіт та інших пов'язаних з цим видів господарської діяльності, забезпечення належного рівня безпеки судноплавства, дотримання вимог міжнародних договорів України, забезпечення охорони навколишнього природного середовища, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 №578-р, Міністерству інфраструктури України та Державній інспекції України з безпеки на морському та річковому транспорті доручено здійснити заходи щодо тимчасового припинення своїх повноважень на території АР Крим і м.Севастополя та закриття морських портів Керч, Севастополь, Євпаторія, Феодосія та Ялта.

У зв'язку із загостренням ситуації в АР Крим і вторгненням на територію України озброєних формувань, екстремістськи налаштованих осіб та військовою агресією з боку Російської Федерації, блокуванням роботи пунктів пропуску через державний кордон (далі – пункти пропуску) та пунктів контролю, які розташовані в АР Крим, що призводить до неможливості провадження подальшої діяльності в них та перешкоджає здійсненню передбачених законодавством України видів державного контролю під час перетинання державного кордону, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 №424-р закрито всі пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю, що розташовані на території півострова Крим, зокрема у містах Севастополь та Керч.

Наказом Міністерства інфраструктури України від 16.06.2014 №255, який набув чинності 15.07.2014, до відновлення конституційного ладу України на тимчасово окупованій території закрито морські порти Керчі, а також Севастополя, Феодосії, Ялти та Євпаторії, що розташовані на території півострова Крим.

З метою оперативного і повного забезпечення правовою інформацією органів державної влади, підприємств, установ і організацій, доведення актів законодавства України до відома, вказаний наказ від 16.06.2014 №255 розміщений 16.06.2014 о 13:07 год. на офіційному сайті Міністерства інфраструктури України, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24.06.2014 за №690/25467 та опублікований у офіційному державному виданні – Інформаційний бюлетень «Офіційний вісник України» 15.07.2014 №54.

Крім того, з метою своєчасного оповіщення мореплавців про зміни у навігаційній обстановці та режиму плавання, що необхідні для забезпечення безпеки мореплавства у морському регіоні України та у відповідності до вимог

ст. 73 Кодексу торговельного мореплавства України, ч. 4 ст. 5 Закону України «Про морські порти України», пункту 8 Порядку відкриття та закриття морських портів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 495, глави № 5 Положення про навігаційно-гідрографічне забезпечення мореплавства у внутрішніх морських водах, територіальному морі та виключній (морській) економічній зоні України, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 29.05.2006 № 514, згаданий наказ від 16.06.2014 №255 опубліковано у випуску №26 від 11.07.2014 «Повідомлення мореплавцям України» – офіційному періодичному друкованому виданні Державної установи «Держгідрографія» Міністерства інфраструктури України.

Наказом Державного підприємства «Адміністрація морських портів України» №148 від 15.07.2014, ліквідовані розташовані на території АР Крим та міста Севастополя п'ять філій підприємства, зокрема Севастопольська філія ДП «Адміністрація морських портів України» (адміністрація Севастопольського морського порту, код ЄРДПОУ 38728470) та Керченська філія ДП «Адміністрація морських портів України» (адміністрація Керченського морського порту, код ЄРДПОУ 38727770).

З метою забезпечення безпеки суден й безпеки мореплавства на території України Посольство України у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північній Ірландії своїми нотами від 05.05.2014 №6124/35-327/2-534 та №6124/35-327/2-535, від 21.07.2014 №6124/35-327/2-950 та від 03.10.2014 №6124/22-327/2-1296, через штаб-квартиру Міжнародної морської організації (ІМО) у м. Лондоні (Велика Британія), яка є спеціалізованим органом ООН, що опікується безпекою судноплавства, інформувало 170 держав-членів ІМО, до числа яких входять зокрема Україна, а також неурядові міжнародні організації, що мають консультативний статус при ІМО, в тому числі і представництва міжнародних судноплавних компаній та інші міжурядові організації, що мають статус спостерігача при ІМО, про закриття портів на окупованій частині України, заборону заходжень до них та звернуло увагу іноземних держав про відповідальність судновласників, операторів та капітанів суден за порушення законодавства України, встановленого режиму портів на окупованій частині території України та міжнародного законодавства.

Одночасно Міністерство закордонних справ України своєю нотою від 04.08.2014 № 630/23-300-3716 звернулося до Дипломатичних Місій іноземних держав в Україні, в якій зауважило, що заходження суден під іноземним прапором до закритих морських портів на території АР Крим та м. Севастополя розглядатимуться українською стороною як порушення норм міжнародного права, як дії, що підривають суверенітет України, а також як порушення законодавства України, що тягне за собою відповідальність судновласників, операторів і капітанів суден, у тому числі кримінальну.

Таким чином, уповноважені державні органи України своїми діями вчинили вичерпні заходи у відповідності до міжнародної морської практики, спрямовані на попередження міжнародної спільноти про закриття портів на окупованій частині України, небезпеку заходження до них та відповідальність

судновласників, операторів та капітанів суден за порушення законодавства України, встановленого режиму портів на окупованій частині території України та міжнародного законодавства.

Розслідуванням встановлено, що громадянин України Крайніков Анатолій Гурійович, 19.04.1960 року народження, будучи капітаном судна VITYAZ (ІМО номер 8724121, порт приписки (прапор) – Ізмаїл, Україна, власником якого є Державне підприємство «Морський торговельний порт Усть-Дунайськ» (адреса: Одеська область, Кілійський район, м. Вилкове, вул. Придунайська, 2) на якого, відповідно до норм вітчизняного та міжнародного права, покладені посадові обов'язки: знати та застосовувати у своїй діяльності постанови, розпорядження, накази, інструкції, нормативні та інші керівні документи стосовно питань безпеки плавання, судноводіння, технічного стану суден, організації загальносуднової служби; положення міжнародних конвенцій та резолюцій Міжнародної морської організації (ІМО), морське право; здійснювати керівництво судном, вживати заходів щодо забезпечення безпеки плавання, підтримання порядку на судні, запобігати завданню будь-якої шкоди судну, людям і вантажу, які перебувають на ньому, а також забрудненню навколишнього природного середовища; вимагати від своїх помічників здійснення плавання шляхом, який було визначено попереднім прокладенням з урахуванням факторів, що впливають на просування судна, контролюючи його місцезнаходження з необхідною частотою та точністю, за будь-яких умов та усіма можливими засобами; особисто керувати судном, коли судно заходить в порт або виходить із порту, розминається з іншими суднами у вузьких місцях, районах інтенсивного руху, у разі обмеженої видимості та в інших складних умовах плавання; надавати згоду на прийняття на роботу членів екіпажу; знати, розуміти і застосовувати діючі нормативні документи, що стосуються його діяльності; знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці та навколишнього середовища, дотримуватись норм, методів і прийомів безпечного виконання робіт, тобто являючись службовою особою, наділеною організаційно-розпорядчими та адміністративно-господарськими функціями, на судні VITYAZ здійснив захід до акваторії бухти «Камиш-Бурун», розташованої поруч з м. Керч АР Крим.

На момент повідомлення про підозру досудове розслідування володіло даними про те, що Крайніков А.Г. будучи капітаном судна VITYAZ (ІМО: 8724121), свідомо і умисно порушуючи законодавство суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави Україна, зокрема ст.ст. 1, 2, 5, 17 Конституції України, ст.ст. 1, 3, 4, 10 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», ст.ст. 2, 5, 6, 18 Закону України «Про прикордонний контроль», ст.ст. 5, 10, 11, 17 Закону України «Про морські порти України», Порядок відкриття та закриття морських портів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 495, розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 №578-р, від 30.04.2014 №424-р, наказ Міністерства інфраструктури України від 16.06.2014 №255, наказ Державного підприємства «Адміністрація морських портів України» від 15.07.2014 №148, порушуючи

норми міжнародного морського права: ст. 94 Конвенції ООН з морського права 1982 року, ст.ст 5, 6, 10 Конвенції ООН про відкрите море 1958 року, ст. ст. 1, 2, 17 Конвенції ООН про територіальне море та прилеглу зону 1958 року, ігноруючи Резолюцію Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 27.03.2014 №A/RES/68/262, за прийняття якої зокрема проголосувала і держава Україна, та потураючи зобов'язання, взяті державою прапору судна перед іншими членами Організації Об'єднаних Націй, Міжнародною морською організацією та іншими неурядовими міжнародними організаціями і судновласниками відповідно до Резолюцій ООН, в частині ефективного здійснення своєї юрисдикції і контролю над судами плаваючими під їх прапором та вжиття стосовно таких суден необхідних заходів для того, щоб капітан, офіцери і, в необхідній мірі, екіпаж, були повністю ознайомлені з міжнародними правилами, достеменно знаючи про окупацію півострова Крим, закриття через це державою Україна морських портів Севастополя, Керчі, Феодосії, Євпаторії і Ялти та заборону заходу до них, являючись службовою особою, та використовуючи своє службове становище капітана під час керування та управління судном на маршруті слідування, з метою заподіяння шкоди інтересам України як суверенної, незалежної держави, 30.07.2014 об 11 год. 59 хв. (згідно з даними Базисних даних заходів суден до портів АР Крим Державної установи «Держгідрографія») умисно здійснив захід до закритого порту «Камиш-Бурун» (АР Крим, м. Керч) за погодженням та у співпраці зі злочинною, окупаційною та самопроголошеною владою АР Крим, таким чином надаючи їй статус офіційної та законної, чим сприяв порушенню територіальної цілісності України та підриву її авторитету та порушив порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України з метою заподіяння шкоди інтересам держави, вчинене службовою особою з використанням службового становища.

Викладене підтверджується даними Державної установи «Держгідрографії», яка ґрунтується на підставі аналізу наявної в базі даних Системи моніторингу АІС інформації від судових передавачів автоматичної ідентифікаційної системи (АІС) та іншими матеріалами досудового розслідування в їх сукупності, на підставі яких Крайнікову А.Г. повідомлено про підозру.

Водночас, в ході досудового розслідування встановлено, що Крайніков А.Г. з метою відбуксирування державного майна – плавкрана "ПГП-2" з прибережних вод тимчасово окупованої території півострова Крим, 30.07.2014 на судні VITYAZ здійснив захід до бухти «Камиш-Бурун» (м. Керч АР Крим) та за допомогою вказаного судна забезпечив його переміщення до нейтральних вод Чорного моря, таким чином унеможлививши його втрату і фактично повернувши у державну власність України майно.

При цьому, 30.07.2014 Крайніков А.Г. будь-яким чином не використовував послуг та не співпрацював з незаконно створеними окупаційними органами, підприємствами, установами, організаціями АР Крим.

Отже, розслідуванням встановлено факт заходу 30.07.2014 судна VITYAZ (ІМО: 8724121) під командуванням капітана Крайнікова А.Г. до бухти «Камиш-Бурун». З показань підозрюваного Крайнікова А.Г. відомо, що захід до бухти

ним здійснено виключно з метою збереження державного майна – плавкрана "ППП-2", умислу на заподіяння шкоди інтересам держави він не мав, а навпаки вчинив захід, маючи на меті не допустити втрати Україною майна.

Обов'язковою ознакою складу злочину, передбаченого ст. 332-1 КК України є мета його вчинення - заподіяння шкоди інтересам держави. Визнаватися злочином може лише таке діяння, яке здатне заподіяти шкоду суспільним відносинам, тобто діянню властива така ознака, як суспільна небезпека. Розслідуванням не доведено наявності у Крайнікова А.Г. мети заподіяти шкоду державі Україна під час здійснення заходу до бухти «Камиш-Бурун». Навпаки, за твердженням самого Крайнікова А.Г., він діяв виключно в інтересах держави. Розслідуванням не встановлено заподіяння шкоди охоронюваним кримінальним законом інтересам, а також не встановлено наявності у діянні реальної можливості заподіяння такої шкоди.

Інших обставин, які б підтверджували вину або невинуватість Крайнікова А.Г. розслідуванням не встановлено, можливості їх отримання вичерпано у зв'язку з тимчасовою окупацією півострова Крим.

За таких обставин кримінальне провадження щодо підозрюваного Крайнікова А.Г. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 332-1 КК України, підлягає закриттю у зв'язку з невстановленням достатніх доказів для доведення винуватості особи в суді і вичерпанням можливостей їх отримати.

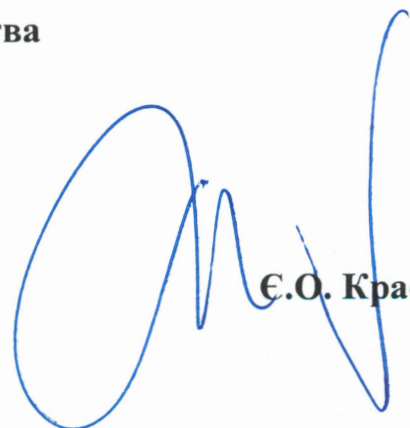
Разом з тим, згідно з ч. 5 ст. 284 КПК України, рішення прокурора про закриття кримінального провадження щодо підозрюваного не є перешкодою для провадження досудового розслідування щодо відповідного кримінального правопорушення.

На підставі викладеного, керуючись статтями 36, 110, п. 3 ч. 1, ч. 4, ч. 5 ст. 284 КПК України,-

ПОСТАНОВИВ:

Закрити кримінальне провадження щодо підозрюваного Крайнікова А.Г. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 332-1 КК України, на підставі п. 3 ч. 1 ст. 284 КПК України, у зв'язку з невстановленням достатніх доказів для доведення винуватості особи в суді і вичерпанням можливостей їх отримати.

**Прокурор відділу процесуального керівництва
у кримінальних провадженнях управління
з питань представництва інтересів
громадянина або держави в суді, протидії
злочинності та корупції на тимчасово
окупованій території півострова Крим
Генеральної прокуратури України**

Є.О. Красножон